

เงินเพื่อมีผลกระทบต่อ SMEs อย่างไร

เงินเพื่อ (Inflation) ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “ภาวะทางเศรษฐกิจที่ภาวะเงินหมุนเวียนในประเทศมากเกินไปทำให้ราคาสินค้าแพงและเงินเสื่อมค่า” (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

ถ้าจะกล่าวโดยรวมแล้ว ภาวะเงินเพื่อ (Inflation) คือภาวะที่สินค้าและบริการมีราคาสูงขึ้นจากเดิม ซึ่งทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลง ต้องใช้เงินจำนวนมากขึ้นกว่าเดิมเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการที่ประสงค์ ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ ทำให้ค่าครองชีพของประชาชนโดยรวมสูงขึ้น

อัตราเงินเพื่อทั่วไปในไตรมาสที่ 1 ของปี 2554 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนที่ร้อยละ 2.8 มาอยู่ที่ร้อยละ 3.01 เนื่องจากราคาในหมวดพลังงานเร่งขึ้นตามราคาน้ำมันในตลาดโลก และปัจจัยพื้นฐานจากการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น ในกลุ่มเครื่องประกอบอาหารและอาหารบริโภคในและนอกบ้าน ที่ทยอยปรับราคาขึ้น

แนวโน้มเงินเพื่อในปี 2554 เพิ่มขึ้นทั้งทางด้านต้นทุนและอุปสงค์ โดยต้นทุนผู้ประกอบการปรับเพิ่มขึ้นตามทิศทางของราคาสินค้าโภคภัณฑ์และน้ำมันที่เพิ่มขึ้นจากเศรษฐกิจโลกที่ขยายตัวดี ผู้ประกอบการจำเป็นต้องส่งผ่านภาระต้นทุนไปสู่ผู้บริโภคมากขึ้นหลังจากที่ไม่สามารถปรับราคาขึ้นได้มาแล้วระยะหนึ่ง โดยทั่วไปราคาสินค้าจะถูกกำหนดโดยต้นทุนการผลิตเป็นส่วนใหญ่ เช่นราคาวัตถุดิบและแรงงาน ดังนั้น เมื่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้นอาจส่งผลให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นในภาพรวมและนำไปสู่อัตราเงินเพื่อที่สูงขึ้น ซึ่งจะสูงขึ้นมากน้อยเพียงใดนั้น อยู่ที่ความสามารถส่งผ่านต้นทุนของผู้ประกอบการไปยังระดับราคา ถ้าต้นทุนการผลิตปรับขึ้นชั่วคราว ผู้ประกอบการก็จะต้องแบกรับภาระไว้เอง เพราะอยู่ในตลาดแข่งขัน

ข้อมูลธนาคารแห่งประเทศไทยจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจ สถาบันและสมาคมธุรกิจในสาขาต่างๆ ทั่วประเทศจำนวน 282 ราย ในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี 2554 พบว่า ภาวะธุรกิจโดยรวมยังคงขยายตัวต่อเนื่องตามภาวะเศรษฐกิจในประเทศและอุปสงค์จากต่างประเทศที่ขยายตัวดีต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้ประกอบการหลายราย ปรับราคาสินค้าเพิ่มขึ้นตามภาวะต้นทุนที่สูงขึ้น สำหรับเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิที่ญี่ปุ่นเมื่อเดือนมีนาคม ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงด้านวัตถุดิบสำหรับการผลิตยานยนต์และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของไทย รวมถึงด้านการท่องเที่ยวแต่ผลกระทบในทันทียังไม่มากนัก ซึ่งต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดต่อไป นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังคงกังวลต่อแนวโน้มต้นทุนที่สูงขึ้น แต่การปรับราคาสินค้าทำได้ยากจากภาวะที่มีการแข่งขันสูงและการควบคุมราคาของทางการ ตลอดจนปัญหาการขาดแคลนแรงงานและความเสี่ยงด้านเสถียรภาพการเมือง แยกพิจารณาได้ดังนี้

การบริโภคภาคเอกชน ขยายตัวจากไตรมาสที่ผ่านมาตามสภาวะเศรษฐกิจในประเทศที่ขยายตัวดีโดยราคาพืชผลสำคัญที่อยู่ในระดับสูง และการขึ้นค่าจ้างของภาคเอกชนรวมทั้งการสนับสนุนด้านสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่างๆ ช่วยให้อำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ

การผลิตและการส่งออก ขยายตัวดีในแทบทุกหมวดสินค้าจากอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศ โดยสินค้าเกษตรกรรมได้รับผลดีจากราคาที่อยู่ในระดับสูงและปริมาณผลข้าวที่ออกสู่ตลาดมากขึ้น ด้านสินค้าอุตสาหกรรมขยายตัวดีจากยานยนต์เครื่องใช้ไฟฟ้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิที่ญี่ปุ่นส่งผลกระทบต่อการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ เนื่องจากต้องใช้ชิ้นส่วนเฉพาะจากญี่ปุ่น ขณะที่การผลิตในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้ชิ้นส่วนจากแหล่งอื่นได้แต่ต้นทุนจะสูงขึ้น ขณะที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปคาดว่าคำสั่งซื้อจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระยะต่อไป

การจ้างงาน ขยายตัวจากไตรมาสที่ผ่านมา โดยยังคงมีการย้ายแรงงานจากภาคก่อสร้างไปภาคเกษตรกรรม เนื่องจากเริ่มฤดูเพาะปลูกข้าวข้ากว่าปกติที่ผ่านมา ทั้งนี้ ภาคธุรกิจยังคงประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานต่อเนื่องทั้งแรงงานมีฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ ค่าแรงและอัตราการเปลี่ยนงานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากการแย่งชิงแรงงาน ธุรกิจจึงปรับตัวโดยเพิ่มการจ้างงานล่วงเวลา ใช้แรงงานจากภายนอก (Outsource) ใช้แรงงานต่างด้าว และปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเพื่อประหยัดแรงงาน

ปัจจัยเสี่ยงและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการเห็นว่าต้นทุนมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่การปรับราคาสินค้าทำได้ยาก เนื่องจากการแข่งขันสูง และการควบคุมราคาของทางการ ในขณะที่ภาวะการขาดแคลนแรงงานทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ เพิ่มความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนี้ ความเสี่ยงด้านเสถียรภาพการเมืองยังเป็นปัจจัยที่ต้องติดตามต่อไป สำหรับเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิในญี่ปุ่น ผู้ประกอบการคาดว่าจะมีความเสี่ยงที่อาจขาดแคลนชิ้นส่วนและวัตถุดิบสำหรับการผลิตยานยนต์และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ หากญี่ปุ่นไม่สามารถฟื้นฟูห่วงโซ่การผลิตได้ทันตามความต้องการ (รายงานธนาคารแห่งประเทศไทย, 2554)

จากข้อมูลอ้างอิงดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนขอขยายแนวคิดเกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อที่มีผลกระทบต่อ SMEs แต่ละประเด็นดังนี้.-

ต้นทุนสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น.- ราคาวัตถุดิบที่เพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเงินเฟ้อ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คืออำนาจในการซื้อวัตถุดิบลดลง ยกตัวอย่างอัตราเงินเฟ้อร้อยละ 5 เดิมวัตถุดิบที่ต้องซื้อเข้ามาในราคา 100 บาท ในปัจจุบันต้องใช้เงินซื้อเข้ามาในราคา 105 บาท เป็นต้น ถ้าผู้ประกอบการไม่สามารถผลักภาระต้นทุนสินค้าที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อเข้าสู่ผู้บริโภคได้ก็ต้องรับภาระขาดทุนในกำไรที่ควรจะได้รับลงไป แต่ถ้าผลักภาระให้กับผู้บริโภคจะทำให้ราคาสินค้าที่ขายนั้นมีราคาสูงกว่าราคาขายของกลุ่มแข่งขัน ก็อาจเสียโอกาสทางการตลาด หรือเสียส่วนแบ่งทางการตลาดอย่างถาวรในอนาคตได้

ต้นทุนแรงงานที่เพิ่มขึ้น.- ในมุมมองของนายจ้าง ต้นทุนการจ้างแรงงานที่เพิ่มขึ้น และส่งผลต่อต้นทุนการผลิต กล่าวคือลูกจ้างได้รับเงินค่าจ้างเพิ่มขึ้นจากเดิม ถ้าผู้ประกอบการ SMEs ผลักภาระต้นทุนแรงงานที่ปรับตัวสูงขึ้นนี้ไปยังผู้บริโภคก็ส่งผลต่อผู้บริโภคโดยรวมได้ อนึ่ง ราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้นจากภาวะเงินเฟ้อที่ส่งผลต่อผู้ประกอบการ SMEs แล้ว ยังมีผลกระทบต่อเนื่องถึงลูกจ้างและพนักงานของผู้ประกอบการ SMEs กล่าวคือ ค่าแรงและเงินเดือนถ้าไม่ได้รับการปรับขึ้นเงินค่าจ้างและเงินเดือน หรือ ปรับขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าอัตราเงินเฟ้อ ก็จะทำให้กำลังซื้อลูกจ้างและพนักงานของสถานประกอบการ SMEs นั้นๆ ลดลงจากเดิม ส่งผลต่อสภาพเงินหมุนเวียนในตลาด การครองชีพและการกินดีอยู่ดีของประชาชนในประเทศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ประกอบการที่สามารถผลักภาระต้นทุนให้ผู้บริโภคได้ง่ายหรือไม่ โดยภาพรวมเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัวและมีแนวโน้มแข็งแกร่ง ผู้บริโภคมีกำลังซื้อมากขึ้นก็สามารถผลักภาระดังกล่าวได้ง่าย ในมุมกลับกันถ้าอยู่ในช่วงเศรษฐกิจซบเซาถ้ามีการปรับราคาสินค้าให้สูงขึ้นอาจเสียส่วนแบ่งตลาดย่อมเป็นได้ โดยผู้บริโภคไปซื้อจากคู่แข่งที่ไม่ปรับราคาขึ้นยอมแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้นไว้เอง

เอกสารอ้างอิง.-

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
ธนาคารแห่งประเทศไทย (2554). **รายงาน “โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจธุรกิจระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจ ณ 31 มีนาคม 2554”** กรุงเทพมหานคร.